

Publicaties 2023

EMB

- Enninga, A., Waninge, A., Post, W.J., & Van der Putten, A.A.J. (2023). [Betrouwbare beoordeling van pijngedrag bij volwassenen met een ernstige verstandelijke en meervoudige beperking: De ontwikkeling van een instructieprotocol](#). *Tijdschrift voor toegepast onderzoek bij verstandelijke handicaps*, 1-11.
- Poppes, P., Slagter, S., & Meursing, G. (2023). [Sociale netwerken: training en spel laten zien wat nodig is](#). [interview Vilans].
- Testerink, G.G.M., Brug, A.T., Douma, G., & van der Putten, A.A.J. (2023). [Snoezelen bij mensen met een verstandelijke beperking of dementie: een systematische review](#). *Internationaal tijdschrift voor verpleegkundige studies vordert*, 100152.
- Wissing, M. B. G., Hobbelen, J. S. M., De Deyn, P. P., Waninge, A., & Dekker, A. D. (2023). [Dementie bij mensen met ernstige/ernstige verstandelijke \(en meervoudige\) handicaps, en het natuurlijke beloop ervan](#). *Journal of Mental Health Research bij verstandelijke handicaps*.
- Wissing, M.B.G. (2023). [Observeer nog eens: dementie bij mensen met een ernstige/ernstige verstandelijke \(en meervoudige\) beperking](#). [Scriptie volledig intern (DIV), Rijksuniversiteit Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.
- Wissing, M. B. G. (2023). [Dementie herkennen bij ernstige beperkingen](#). Interview Klik, 15 november.

WOK
2023

Genetische syndromen

- Bassett, A.S., McDonald-McGinn, D.M., Boot, E., Óskarsdóttir S., Yuen, R.K.C. [Benaderingen voor het bestuderen van de impact van 22q11.2 copy number varianten](#). *Am J Hum Genet.* 2023 juli;110:1216-1218.
- Blagowidow, N., Nowakowska, B., Schindewolf, E., Grati, F., Putotto, C., Breckpot, J., Swillen, A., Crowley, T.B., Loo, J.C.Y., Lairson L., Óskarsdóttir S., Boot, E., Garcia-Minaur, S., Digilio, M.C., Marino, B., Coleman, B., Moldenhauer, J., Bassett, A.S., McDonald-McGinn, D.M. [Prenatale screening en diagnostische overwegingen voor 22q11.2-microdeleties](#). *Genen.* 6 januari 2023; 14(1):160.
- Boot, E., Óskarsdóttir, S., Loo, J.C.Y., Crowley, T.B., Orchanian-Cheff, A., Andrade, D.M., Arganbright, J.M., Castelein, R.M., Cserti-Gazdewich, C., De Reuver, S., Fiksinski, A.M., Klingberg, G., Lang, A.E., Mascarenhas, M.R., Moss, E.M., Nowakowska, B.A., Oechslin, E., Palmer, L., Repetto, G.M., Reyes, N.G.D., Schneider, M., Silversides, C., Sullivan, K.E., Swillen, A., Van Amelsvoort, T.A.M.J., Van Batavia, J.P., Vingerhoets, C., McDonald-McGinn, D.M., Bassett, A.S. [Bijgewerkte aanbevelingen voor](#)

WOK
2023

[de klinische praktijk voor de behandeling van volwassenen met het 22q11.2-deletiesyndroom](#). *Genet Med.* 2023 maart; 25(3):100344.

- Boot, E., De Rooij, E. Smith-Magenis syndroom. In: *Handboek medische zorg voor mensen met een verstandelijke beperking (2e geheel herziene editie)*. Prelum. Redactie: Tonino M, Maes-Festen D, Huisman S, Braam W. 2023.
- Boot, E., 22q11.2 deletie syndroom. In: *Handboek medische zorg voor mensen met een verstandelijke beperking (2e geheel herziene editie)*. Prelum. Redactie: Tonino, M., Maes-Festen D, Huisman S, Braam W. 2023.
- Den Hollander, B., Rothuizen-Lindenschot, M., Geertjens, L., Vaz, F.M., Brands, M.M., Le, H.L., Van Eeghen, A.M., Van de Ven, P.M., Cornel, M.C., Jacobs, B.A.W, Bruining, H., Van Karnebeek, C.D. [Effectiviteit van L-serinesuppletie bij kinderen met een GRIN2B-mutatie met functieverlies: grondgedachte en protocol voor meervoudige cross-over-onderzoeken met één patiënt \(n-of-1\)](#). *Contemp Clin Trials Commun.* 2023 Nov 17;36:101233. PMID: 38144875; PMCID: PMC10746402.
- Korteling, D., Musch, J. L. I., Zinkstok, J. R., & Boot, E. (2023). [Psychiatrische en neurologische manifestaties bij volwassenen met het syndroom van Smith-Magenis: een scoping review](#). *American Journal of Medical Genetics Deel B: Neuropsychiatrische genetica*, 1-12.
- Linders, C.C., Van Eeghen, A.M., Zinkstok, J.R., Van den Boogaard, M.-J., Boot, E. [Intellectuele en gedragsmatige fenotypes van het Smith-Magenis-syndroom: vergelijkingen tussen individuen met een 17p11.2-deletie en pathogene RAI1-variant](#). *Genen* 2023, 14, 1514.
- Müller, A.R., Den Hollander, B., Van de Ven, P.M., Roes, K.C.B., Geertjens, L., Bruining, H., Van Karnebeek, C.D.M., Jansen, F.E., De Wit, M.C.Y, Ten Hoopen, L.W., Rietman, A.B., Dierckx, B., Wijburg, F.A., Boot, E., Brands, M.M.G., Van Eeghen, A.M. [Cannabidiol \(Epidyolex®\) voor ernstige gedragsmanifestaties bij patiënten met tubereuze sclerosecomplex, mucopolysaccharidose type III en fragiele X-syndroom: protocol voor een reeks gerandomiseerde, placebogecontroleerde N-of-1-onderzoeken](#). *BMC Psychiatrie.* 4 januari 2024; 24(1):23.
- Müller, A. R., Luijten, M. A., Haverman, L., De Ranitz-Greven, W. L., Janssens, P., Rietman, A. B., ... & Van Eeghen, A. M. (2023). [Inzicht in de impact van tubereuze sclerose complex: ontwikkeling en validatie van de TSC-PROM](#). *BMC-geneeskunde*, 21(1), 1-15.
- Müller, A. R. (2023). Proefschrift: [De kracht van 1: Interventies en uitkomstmaten voor zeldzame genetische neurologische ontwikkelingsstoornissen](#).
- Óskarsdóttir, S., Boot, E., Crowley, T.B., Loo, J.C.Y., Arganbright, J.M., Armando, M., Baylis, A.L., Breetvelt, E.j., Castelein, R.M., Chadehumbe, M., Cielo, C.M., De Reuver, S., Eliez, S., Fiksinski, A.M., Forbes, B.J., Gallagher, E., Hopkins, S.E., Jackson, O.A., Levitz-Katz, L., Klingberg, G., Lambert, M.P.,

WOK
2023

Marino, B., Mascarenhas, M.R., Moldenhauer, J., Moss, E.M., Nowakowska, B.A., Orchanian-Cheff, A., Putotto, C., Repetto, G.M., Schindewolf, E., Schneider, M., Solot, C.B., Sullivan, K.E., Swillen, A. Unolt, M., Van Batavia, J.P., Vingerhoets, C., Vorstman, J.A.S., Bassett, A.S., McDonald-McGinn, D.M.

[Bijgewerkte aanbevelingen voor de klinische praktijk voor de behandeling van kinderen met het 22q11.2-deletiesyndroom.](#) *Genet Med.* 2023 maart; 25(3):100338.

- Pasternak, M., Shirzadi, Z., Mutsaerts, H.J.M.M., Boot, E., Butcher, N.J., MacIntosh, B.J., Heung, T., Bassett, A.S., Masellis, M. [Verhoogde regionale cerebrale doorbloeding bij volwassenen met 22q11.2-deletiesyndroom.](#) *Wereld J Biol Psychiatrie.* 2023 maart; 24(3):260-265.
- Serrarens, C., Kashyap, S., Riveiro-Lago, L., Otter, M., Campforts, B.C.M., Stumpel, C.T.R.M., Jansma, H., Linden, D.E.J., van Amelsvoort, T.A.M.J., Vingerhoets, C. [Functionele connectiviteit in rusttoestand bij volwassenen met 47,XXX: een 7 Tesla MRI-onderzoek.](#)
- Von Scheibler, E.N.M.M. (2023). *Proefschrift: Karakterisering van genetische neurologische ontwikkelingsstoornissen op volwassen leeftijd, met een focus op het 22q11.2 deletie syndroom.*
- Von Scheibler, E.N.M.M., Widdershoven, J.C.C., Van Barneveld, D.C.P.B.M., Schröder, N., Van Eeghen, A.M., Van Amelsvoort, T.A.M.J., Boot E. [Gehoerverlies en voorgeschiedenis van otolaryngologische aandoeningen bij volwassenen met microdeletie 22q11.2.](#) *Am J Med Genet A (02-11-2023).*
- Von Scheibler, E.N.M.M., Appaji, A., Tos, T.J.M., Berendschot, Bauer, N.J.C., Rao, N.P., Van Eeghen, A.M. van Amelsvoort, T.A.M.J., Boot, E.. [Optometrie bij volwassenen met microdeletie 22q11.2: Het oog als venster op de hersenen.](#) *Biomarkers in de neuropsychiatrie (01-12-2023).*
- Von Scheibler, E.N.M.M., Van Eeghen, A.M., De Koning, T.J., Kuijf, M.L., Zinkstok, J.R., Müller, A.R., Van Amelsvoort, T.A.M.J., Boot, E. [Parkinsonisme bij genetische neurologische ontwikkelingsstoornissen: een systematische review.](#) *Mov Disord Clin Pract.* 2023; 10(1):17-31.

Jeugd

- Kooijmans, R., & Westera, J. (2023). [Ervaringen van jeugdigen en professionals met het inzetten van Virtual Reality in onderzoek en behandeling.](#) *LVB Onderzoek & Praktijk Voorjaar 2023*, 21 (1), 4-12.
- Westera, J.J., Van der Molen, M.J., Schuengel, C. (2023). [Psychologische basisbehoeften en geestelijke gezondheid bij adolescenten met een milde tot borderline verstandelijke beperking](#) *Journal of Mental Health Research in Intellectual Disabilities.*

- Westera, J., Van der Molen, M., & Schuengel, C. (2023). [Psychologische basisbehoeften en geestelijke gezondheid bij adolescenten met een milde tot borderline verstandelijke beperking](#). *Tijdschrift voor onderzoek naar geestelijke gezondheid bij verstandelijke handicaps* (30-07-2023).

LVB

- Didden, R., Hoogstad, A., Rouleaux, M., Versluis, A. & Mevissen, L. (2023), [Trauma en verstandelijke beperking](#), *Sozio*, 3 september 2023.
- Pouls K. [Mensen met LVB en psychische problemen veelal onderbehandeld](#). *Zorgvisie* feb 2023.
- Pouls, K., Cuypers, M., Mastebroek, M., Wieland, J., Koks-Leensen, M., Leusink, G., Assendelft, W. [Geestelijke gezondheidszorg voor volwassenen met een verstandelijke beperking: een bevolkingsonderzoek in de Nederlandse ggz](#). *BJPsych Open*. 2023 maart 3; 9(2): E48.

MVG

- Bisschops, E.H., & Leeflang, M. (2023). [Moeilijk verstaanbaar gedrag \(MVG\) kan voorkomen bij alle cliënten of cliëntgroepen binnen de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking](#): Reactie van de Kennisketen Moeilijk Verstaanbaar Gedrag van 's Heeren Loo. *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan mensen met verstandelijke beperkingen*, 49, 4, p. 146-148.

NAH

- Leijenhorst, L., Klapwijk, E., & Meijer, M. (2023). [Van dwang naar perspectief](#). Kenniscentrum NAH+. Interview met betrekking tot onvrijwillige zorg bij cliënten met NAH+ en hoe deze afgebouwd kan worden.

Ouderen

- Wissing, M.B.G., Koudenburg, S.D., Van der Wal, I.A., Groen, M.R., Van Dam, L., Hobbelen, J.S.M., De Deyn, P.P., Waning, A., & Dekker, A.D. (2023). [Diagnostisch hulpmiddel dementie bij mensen met \(zeer\) ernstige verstandelijke \(en meervoudige\) beperkingen: ontwikkeling en eerste praktijktoets](#). *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan mensen met verstandelijke beperkingen (NTZ)*, 49(3), 94-116. [Artikel Diagnostisch hulpmiddel dementie bij mensen met \(Z\)EV\(M\)B: ontwikkeling en eerste praktijktoets - Verstandelijke beperking & dementie \(vb-dementie.nl\)](#)
- Wissing, M.B.G. (2023). [Website 'Verstandelijke beperking & dementie'](#), www.vb-dementie.nl.

Overig

- Bemd, M. Van den, Suichies, V., Bischoff, E.H., Leusink, G. L., & Cuyper, M. (2023). [Registratie van kwaliteitsindicatoren voor de behandeling van langdurige gezondheidsproblemen van patiënten met een verstandelijke beperking in de Nederlandse residentiële zorg](#). *Brits tijdschrift voor leerstoornissen*, 1-12.
- Bisschops, E.H. (2023). [Gebrek aan implementatieplannen in de gehandicaptenzorg](#). *Interview voor Klik*, december 2023.
- Bisschops, E.H., De Schipper, J.C., Salhi, Z., Embregts, P.J.C.M., & Schuengel, C. (2023). [Communities of practice voor het implementeren van methoden om onvrijwillige zorg in de zorg voor verstandelijk gehandicapten te verminderen: Inzichten uit stilzwijgende en ervaringsgerichte kennisuitwisseling](#). *Tijdschrift voor intellectuele en ontwikkelingsstoornissen*, 1-12.
- Bunschoek, M., & Van Esch-Smeenge, J. (2023). Engelse vertaling van de Beroepscode voor Fysiotherapeuten: [KNGF Code of Conduct for Physical Therapists. Guideline for professional conduct](#).
- Bunschoek, M. (2023) Paragraaf 'Beroepsethiek' van het NVFVG Beroepsprofiel VG-fysiotherapeut. Langeler, HL, Laan, A. en Remmen, L.H.J. NVFVG [Beroepsprofiel VG-fysiotherapeut](#). *Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie voor Verstandelijk Gehandicapten (NVFVG)*, Amersfoort. www.kngf.nl
- Drijver, H.E. (2023). [DIAGplatform over adaptieve vaardigheden](#). [Video].
- Landsman, J. & Alma, M.A. (2023). *Evaluatieonderzoek Papageno aanpak*. Groningen: *Toegepast GezondheidsOnderzoek (TGO)*, Universitair Medisch Centrum Groningen. <https://research.rug.nl/en/publications/evaluatieonderzoek-papageno-aanpak>
- Santegoeds, E.; Nieuwenhuizen, M., Doorn, A-M & Roording-Ragetlie, S. (2023). [Schoolburn-out bij kinderen en jongeren: een systematische review van samenhangende factoren](#). *Orthopedagogiek Onderzoek & Praktijk*, 62 (4).
- Schoorlemmer L., Geurtse S., & Van Weerd, E. (2023). [Onverwachte Levenskracht. Weer ZELF invloed ervaren, \(toe\)vertrouwen in de verbinding met de ander](#). *HC*, september 2023, 9-11.
- Van den Heuvel, T. [Infectiebestrijding bij verstandelijk gehandicapten: wrange dilemma's](#). *Medisch Contact* 12 oktober 2023.
- Van den Heuvel, T., Van Beeck Calkoen, R., Hermsen, M., Langeslag-Krispijn, A., Visser-Van Steenselen, W., Rump, B., [Laat me niet alleen - Een handreiking voor professionals bij het instellen van infectiepreventiemaatregelen in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking Een visie op de rol van de arts VG binnen het stepped care model](#). *TAVG nr 4 dec blz 124-129*.
- Zalmstra, T.A.L., Reinders-Messelink, H.A., Elema A, Van Gils W, Van der Sluis C.K., Van der Putten, A.A.J. (2023). [Beoordeling van de betrouwbaarheid en validiteit van een gezondheidsgerelateerd](#)

[instrument voor kwaliteit van leven, CPADULT, in een Nederlandse steekproef van volwassenen met een ernstige handicap die niet-ambulant zijn.](#) *J Appl Res Intellect Disabil.* 2023 Sep 22.

